

EI-SANAN KÄYTÖSTÄ

EI-sana tarkoittaa, että koiran on lopetettava aikomus tai juuri alkanut toiminta. Kun sitä käytetään, on muistettava oikea ajoitus sen sanomisessa. Ei-sana pitää sanoa silloin, kun koira **AIKOO** tehdä jotain. Esim. aikoo ottaa pöydältä juuston.

Oikea ajoitus sanoa ei, on silloin, kun koira katsoo juustoa sen näköisenä, että ”aionpa ottaa”. Mitä aikaisemmassa vaiheessa tämä pysäyttävä sana tulee, sen helpommin se tehoaa.

Kun harjoittelet, muista, että opetustilanteen pitää olla koiran kannalta mahdollisimman helppo. Voit laittaa syötin tuolille ja otat koiran taluttimeen. Etäisyyttä pitää olla niin paljon, että koira ei missään tapauksessa ylety ”myrkkypalaan”. Heti, kun silmät suuntaavat namiin ja kaula alkaa kurottua, pysäytät koiran taluttimesta ja sanot EI. (huom! ei saa vetää tai riuhtaista koiraan itseensä päin, ainoastaan napakasti pysäyttää). Äänen tulisi olla vakuuttavan sävyinen, eleitä (hieman uhkaavia) käytetään koiran reagoinnin mukaan. Kun koira lopettaa kurkottamisen ja pysähtyy, annetaan NOPEASTI vihjesana vaihtoehtokäytökseen. Se voi olla mikä tahansa tilanteeseen sopiva HYVIN OPETETTU tekeminen. Esim. tännepäin, eteenpäin, istu, maahan jne. Vaihtoehtotoiminnan tekemisestä kehuaan ja palkitaan ruhtinaallisesti ruoalla.

On tärkeää muistaa, että ei-sanan jälkeen on aina annettava OIKEA VAIHTOEHTO mitä saa tehdä. Muuten koira jää ikään kuin ”tyhjän päälle”. Pelkkä ei-sanan hokeminen ei opeta oikeaa käytösvaihtoehtoa. Koira stressaantuu epävarmuudesta, sen on tiedettävä mitä voi tehdä tilalle. Toisaalta se voi, myös aloittaa uudelleen kielletyn toiminnan ellei nopeasti tarjota jotain muuta tilalle.

Ei-sanan jatkuva kuunteleminen on koiralle stressaavaa, kuten sen hokeminenkin. Kun opit nopeaksi, voit ohjata koiraan sanomatta ei----ja antamalla HETI vaihtoehtokäytökseen tilalle. Esim. koira on menossa naapurin pihalle. Näet kun se alkaa kaartaa sinnepäin. Huudat sen ÄKKIÄ iloisesti luoksesi ja palkitset ruhtinaallisesti.

Jos kotonasi on sellaisia tavaroita, joihin koirasi ei ehdottomasti saa koskea, on järkevämpää korjata ne pentuajaksi pois, kuin jatkuvasti kontrolloida koiraan.

Jos koira saa huomiota (ei-sanakin on huomion osoitus omistajalta, vaikka se on negatiivissävyinen) pääasiassa silloin, kun se on menossa kiellettyyn puuhaan, tulee siitä helposti ”huomionhakija”. Tämä tarkoittaa sitä, että koira pyrkii koko ajan tekemään sellaisia asioita, jotka saavat omistajan reagoimaan. Ja ikävä kyllä me reagoimme usein vain silloin, kun koira (vertaa lapsi) tekee jotain meidän mielestämme luvatonta. Tästä syystä on ehdottomasti ymmärrettävä, että koiraan kiinnitetään huomiota ETENKIN silloin, kun se käyttäytyy siten kuin toivomme. Jos koira huomaa saavansa paljon kehuja ja herkkuja esim. omistajan eteen istumisesta, se alkaa tehdä tätä useammin.

Koira näet tekee aina sellaisia asioita, jotka hyödyttävät sitä itseään. Koiraan hyödyttävät ja sille edulliset asiat ovat usein sellaisia, jotka meistä tuntuvat aivan mitättömiltä. Mutta koiraan opettaessa ja sen kanssa ollessa on ihmisen erittäin tärkeää oppia ”ajattelemaan koiran logiikalla”. On myös tärkeää opetella ”puhumaan koiran kieltä”.

Rankaisu ei koskaan opeta oikeaa käytöstä. Rankaisun vaikutus on tavallisesti VAIN hetkellinen. Rankaisulla on vaikea vaikuttaa koiran TAHTOON. Jos kiellämme koiraan kaivamasta kuoppia, se saattaa olla kaivamatta tai lopettaa, kun me olemme näkyvissä, mutta heti kun ”kontrolloija” häviää, se aloittaa taas kaivamisen. Rankaisu ajoittuu tavallisesti vaiheeseen, jolloin koira on jo päässyt tekemisessään hyvään alkuun tai juuri lopettanut sen. Kun huomio, jota rankaisukin tässä tapauksessa on, ajoittuu toiminnan tapahtumishetkeen, toimii se useimmiten vahvistuksena (tässä tapauksessa palkintona) koiran käytökselle.

VAHVISTUMINEN tarkoittaa sitä, että TOIMINTA LISÄÄNTYY. Ja näinhän ei pitänyt käydä. Usein kuitenkin ihmetellään, miten koira on oppinut jonkun meidän mielestämme ikävän tavan.

Toinen ongelma, jonka rankaisu voi aiheuttaa on se, että koira voi yhdistää epämiellyttävän tuntemuksensa mihin tahansa samalla sekunnilla läsnä olevaan. Esim. jos koira näkee ihmisen samalla, kun omistaja repii sitä taluttimesta, se voi yhdistää epämieluisuuden näkemäänsä ihmiseen. Tästä taas voi seurata se, että koira kuvittelee näkemänsä ihmisen olevan epämieluisuuden aiheuttaja (tai toisen koiran jne.) Ja tästä taas voi seurata, että koiran mielestä miltei kaikki ihmiset (tai koirat) ovat inhottavia. Ja koska ne ovat inhottavia, niitä kohtaan on puolustauduttava. Ja mikä onkaan parempi tapa puolustautua kuin kunnan hyökkäys räihinällä höystettynä!!!

Lisäksi kaikki epämieluisuudet omistajan taholta huonontavat koiran ja ihmisen välistä suhdetta. Aggressiivisuudella on AINA etäisyyttä lisäävä vaikutus. (Siis tarkoituksemehan ei ollut häätää koiraa pois luotamme?) Siis jos et ehdi ajoissa katkaisemaan (kieltämään) koirasi aikomusta, PIDÄ SUUSI KIINNI, koska silloin ei vahvistu mikään käytös ja tilanne on koiran oppimisen kannalta + - 0. Sitten mietit miten sinun OLISI PITÄNYT toimia.

Oman toiminnan tulee olla selkeätä ja varmaa, jotta koira voi tuntea olonsa turvalliseksi ja luottavaiseksi. Kun koira ON JO ottanut juuston pöydältä, ei ole järkeä huutaa sille. Oikeaa EISANAN ajoitusta pitää harjoitella järjestetyissä tilanteissa. Eli laitetaan syötti pöydälle ja valmistaudutaan ajoittamaan estosana oikein, kun koira oivaltaa tarjolla olevan ruoan. Sitten ollaan heti valmiita antamaan vaihtoehto ja palkitsemaan koiran oikea toiminta herkulla, joka on valmiina kädessä.

Rauhallisuus, ystävällisyys ja päättäväisyys ovat tärkeitä ominaisuuksia koiraa opettaessa.

TERVEISIN Anne Juppi
Kennel Juppsguard 0405873517